

HIŠA OTROK

GLASILO ANGELENEGA VRICA

JUNIJ, MMIII

5

VRŠKA
4 LETA

ALI STE VEDELI

- da lahko prejimate novice, ki so objavljene na oglasni deski v vrtcu, tudi po elektronski pošti?
- da bomo v jeseni volili nove člane v svet staršev?
- da pripravljamo za jesen tretji oddelek Angelinega vrtca in bomo zaradi tega preoblikovali rumeno in zeleno sobo ter delno na novo razporedili otroke v skupine?
- da letos odhaja 9 otrok iz Angelinega vrtca v osnovno šolo? Njihova imena so: Bor, Gregor, Klara, Klemen, Marjeta, Matej, Miha, Nikolaj, Veronika.
- da je s. Mateja z otroki v vrtcu le še do konca meseca junija?
- da bomo v jeseni imeli v Angelinskem vrtcu tri oddelke otrok, skupno 66 otrok

Hiša otrok, glasilo Angelinega vrtca

Izdaja Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje in kulturo, Josipine Turnograjske 8, Ljubljana

Odgovorni urednik: mag. Melita Kordeš Demšar

Uredniški odbor: Barbara in Stane Merše, Alenka Javornik, Maja Stipar

Lektoriranje: prof. Martin Silvester

Oblikovanje: Monika Kovač u.d.i.a.

Tehnično urejanje: Maurice Zalaznik

Tisk: Premiere

e-mail naslov za pošiljanje člankov:
av-hisa.otrok@guest.arnes.si

UVODNIK

DRAGI PRIJATELJI,

morda je bujnost razcvetajoče se narave in veselje velikonočnega jutra tudi v vas prebudilo novo življenje in upanje. Tisti, ki smo se podali na praznik Marije pomagaj na Ptujsko goro, smo bili tega ob poroki ravnateljice Melite v obilni meri deležni, saj sta ljubezen in veselje nalezljiva!

V vrtcu pa se je v pripravi na njuno poroko nekaj zadnjih mesecev nemajhna skupina staršev skupaj z dvema vzgojiteljicama spremenila v pravo gledališko družino. Prav radi vam odstrejo dogajanja izza kulis, nadvse uspešni premieri pa, upajmo, bo sledila še kakšna repriza!

Ob razstavi otroških slik in izdelovanju mozaičnih slik iz avtoportretnih slik naših otrok, ki so jih v dar dobile Melita, s. Darijana in vrtec, se je zopet pokazala ustvarjalnost in prizadevnost staršev. V takem okolju vrtca se tudi starši »nalezemo« dobrih stvari!

In že smo na pragu šolskega leta. Ko obstanem in občudujem igrivost in zavzetost otrok na igrišču, sem hvaležna že za drugo generacijo

otrok tega vrtca, ki bo jeseni prvič odkorakala v šolo. Veselje in želja po šoli se meša z bolečino, ko zapuščajo vrtec. Naša Klara se je ob tem doma že zjokala. A to je velika šola življenja: izpuščati staro, preizkušeno in iti v neznano novega, vse kar je bilo dobrega in lepega pa v hvaležnosti nositi s seboj.

Na njihova mesta pa bodo jeseni prišli novi nadebudneži; veliko jih je, saj se odpirajo vrata tretjega oddelka. Starši se niti ne zavedamo, koliko dela, potov in truda je zahteval ta projekt, zato hvala vsem, ki ste pri tem sodelovali!

Zadnje tedne nas ob teh lepih dogodkih na drugi strani pretresajo predvidene spremembe zakona o vrtcih, ki bi zasebnim vrtcem in torej staršem, posledično pa otrokom, kratil pravice in jih postavil v neenak položaj v primerjavi z javnimi vrtci. Tudi tu poskušamo zastaviti svoje moči.

Vedno znova izkušam, da ko človek prevzame različne odgovornosti, se da kje na razpolago, nameni svoj čas in energijo za dobro drugih, tudi sam veliko prejme, bolj je soudeležen v stvareh, to pa prinaša več življenja.

Zato se ob koncu leta, ko se tudi midva z možem kot starša za nekaj časa (tako upava) poslavljava iz vrtca, hvaležna ozirava tudi na vse, kar sva lahko prispevala za vrtec. Kot predstavnica sveta staršev sem poskušala kar najbolje posredovati vprašanja in želje staršev na svetu zavoda. Seje sveta zavoda so bile vedno zelo kooperativne, strokovne, v sodelovanju vseh in iskanju najboljših poti pri ustanavljanju in vodenju enot zavoda za dobro vseh, ki so jim dejavnosti zavoda namenjene. Upamo, da smo bili v svetu staršev dovolj odprti za vaše pobude in probleme, po svojih močeh smo se trudili in v imenu vseh se vam zahvaljujemo za izkazano zaupanje.

Iz rok predajam tudi svoj delež pri urednikovanju Hiše otrok, ki je ne bi bilo brez velikodušnosti pišočin in seveda zainteresiranih bralcev. Vabim k sodelovanju nove starše z novimi idejami, še posebej pa koga, ki bi bil pripravljen malo več sodelovati.

Zavedam se, da vsak sodeluje v vrtcu po svojih močeh in s svojimi talenti. Vsi pa imamo možnost prositi v molitvi za tako velike stvari kot je vzgoja naših otrok in delo uršulink in vzgojiteljev. Ko smo na delovnih srečanjih večkrat pretresali misli o osnovni šoli in je realnost ozemljevala naša velika pričakovanja, pa ne bom pozabila, kako preprosto je Melita ob vsej teži različnih dejstev dejala, da pa vedno za to lahko molimo. Da bi verjeli v moč molitve!

Vsem želim veliko sončnih dopustniških dni, tako v srcih kot na zunaj, pa vas prav lepo pozdravljam!

Barbara Merše

POGOVOR Z ...

Kadar jo vidiš, sedi kje za mizo, uči šivati, včasih zna biti huda, igra na harmoniko (najraje tisto »Jaz pa pojdem na Gorenjsko«), imenitno zna plesati »Moj očka ima konjička dva«, rada dela šopke za na mizice, nima »rute« na glavi. Res je! Z gospo Miro Gale sva se domenili, da se nam поблиže predstavi.

Bi se vam bilo težko vrniti v vaša otroška leta, v mladost?

Sploh se mi ni težko vrniti v moja otroška in mladostna leta, saj so mi ostala v zelo lepem spominu. Sem prvorojenka petčlanske kmečke družine. Imam mlajšo sestro Barbaro in brata Janeza. Kot najstarejša sem imela priložnost okusiti tisto pravo povezanost z zemljo, z vsemi kmečkimi opravili, takrat v otroštvu še z ročnimi. To mi je bilo zelo utrujajoče, vendar hkrati tudi v neizmerno zadovoljstvo. Občutek opravlje-

nega težkega dela je čudovit. Nekaj tega želim posredovati tudi otrokom, ki v današnjem času nimajo možnosti doživeti, kako je, če vodiš konja po polju, kako je, če delaš snope pšenice, kako je, če okopavaš in pleveš na njivi in še in še. Nikoli nisem mislila, da je to mogoče posredovati naprej, dokler nisem prišla v ta vrtec. Prav na področju vsakdanjega življenja, kjer sedaj delam, pa vidim, da je to zelo mogoče. To me silno osrečuje. Grenak priokus moji mladosti daje takratno politično dogajanje, ki sem ga doživljala v vsakodnevnem življenju. Vendar danes lahko rečem: Hvala Bogu, da je mimo, da lahko svobodno govorimo in izrazimo svoje mnenje. Upam, da se kaj takega ne bo nikoli več ponovilo. Po končani osnovni šoli sem končala Srednjo vzgojiteljsko šolo v Ljubljani. Takrat je bila to še petletna šola. Posebej nanjo me vežejo najlepši mladostni spomini. To je bila zelo dobra šola, kjer sem ogromno pridobila na vseh področjih. Prvič sem doživela pristen, človeški in predvsem spoštljiv odnos vseh profesorjev do dijakov. Po končani srednji šoli sem deset let delala v vrtcu, hkrati pa sem ob delu dokončala tudi študij razrednega pouka. Potem sem poučevala v osnovni šoli kar šestnajst let – deset let v Kranju in šest let v Ljubljani. No, poročila sem se z devetnajstimi leti. Z možem Miranom in hčerama Katarino in Urško smo si zgradili hišo na Mlaki. Dobrodošli prav vsi, ki boste kdaj potovali tam mimo.

Kako pa ste prišli v Angelin vrtec?

V tedniku Družina sem zasledila oglas z naslovom »Ustanovimo vrtec skupaj«. Vabljeni so bili vsi, ki bi kakorkoli želeli pomagati pri ustanavljanju vrtca. Oglas me je pritegnil, saj sem že dalj časa razmišljala in iskala poti, ki bi me zopet pripeljale nazaj v vrtec. Delo z mlajšimi otroki me je še zanimalo. Odločila sem se in na sestanku, ki so ga sklicali, spoznala, da je veliko zanimivih ljudi, ki želijo na različne načine pomagati pri ustanavljanju vrtca. To je bilo res zanimivo obdobje. Danes vem, da so se hkrati z zidavo prostorov vrtca gradili tudi živi zidovi ljudi, ki so želeli delati v vrtcu. Veliko ljudi je sodelovalo in nekaj nas je še ostalo. Kasneje so izbirali vzgojitelje in tudi sama sem se prijavila. Kot vidite so me sprejeli.

Poučevali ste v osnovni šoli. V čem, mislite, bo okolje Angelinega vrtca najbolj pomagalo našim otrokom v šolskih klopeh?

Otroci našega vrtca bodo osebnosti, ki se bodo znale svobodno odločati za dobro. Zmogli bodo vsemu tistemu, kar bo imelo negativni predznak reci NE. Znali bodo spoštovati drug drugega in se umakniti, ko bo to potrebno. To bodo osebnosti z dobro samopodobo in pokončno držo. Pa boste – ali je to sploh mogoče? Upam, da je. V vrtcu imajo možnost, da se preko različnih dejavnosti in situacij, predvsem pa tudi z našo pomočjo učijo razlikovati dobro od slabega. To pa je gotovo največja popotnica, ki jo lahko nesejo v osnovno šolo. Poleg tega pa s pomočjo načina dela in materialov napredujejo

in se na vseh področjih razvijajo. Tako v današnjo šolo vstopajo z veliko predznanja, kar pa jim bo njihovo samopodobo samo še povečalo. Bistvenega pomena pa je dejstvo, da so pripravljeni delati in ne lenariti, ker so si pridobili delovne navade.

Kaj pa v vrtcu najraje počnete?

Težko je reci kaj, ker so situacije tako različne in se je otroku vedno potrebno prilagoditi in mu nakazati pot. Ne vem. Trenutno zelo rada vodim šmarnice.

Kaj pa ste v vrtcu najtežje sprejeli, ko ste bili postavljeni za vzgojiteljico?

Najtežje mi je bilo govoriti tiho in hoditi počasi. To mi je bilo v začetku tako težko, da sem imela občutek, da mi hromi tudi vse drugo. Verjetno je to posledica mojih že utečenih vedenjskih vzorcev. Pri nas doma so starši vedno rekli, da se je treba hitro obrniti, počasnost je bila vedno lastnost lenuhov.

Kaj vam pomeni Božje usmiljenje?

Božje usmiljenje je največja sreča vsega človeštva. Je neizmerljiva Božja ljubezen. Je neskončna rešitev vseh duš. To je višek veselja za vse nas. Le kje – če ne v Božjem usmiljenju – lahko človek najde zavetje in luč upanja, prav tako tudi jaz, grešnica. To je milost, ki jo dobri Bog preko svojega sina Jezusa Kristusa pošilja na svet kot neusahljiv vrelec vode in krvi, ki

priteka iz njegove prebodene strani. Zato bi bila izrečena najlepša beseda zahvale premalo za ta čudež.

Imate že dve odrasli hčeri. Se vam zdi, da bi danes kaj drugače vzgajali, če bi imeli majhne otroke?

Včasih pomislim, da bi. Vendar je se toliko stranskih dejavnikov, da nikoli ne veš. Morda pa bi z drugačnim ravnanjem kje drugje pogrešila. Starši pa vemo, da delamo za otroke le dobro. Takrat sem tudi jaz mislila tako. Upam, da mi je uspelo. Nekaj pa bi prav gotovo spremenila. Imela bi več otrok

Na kaj pa naj bomo starši še posebno, pri vzgoji?

Imejte več otrok, pa boste lažje vzgajali. Le kje naj se en sam otrok nauči dajati, ko venomer le sprejema. Z nenehno pozornostjo ga obdaja truma odrasli: od staršev do starih staršev. Kako naj spozna, da je tudi mama, očka, bratec, sestra utrujena, ko pa le njega stalno sprašujejo, kako se počuti. Ko pa se nekega dne zgodi, da mu v neki želji, katere je bil iz dneva v dan navajen prejemati, ne morete več ustreči, takrat pa je užaljen ali celo kako drugače reagira. Starši, bodite zgled svojim otrokom s svojim življenjem in mišljenjem v vsakem trenutku dneva. Ukvarjanje z otrokom je življenje z njim; tako da vam sledi in vam pomaga pri vaših opravilih. Izkoristite čas, ko si otrok želi nekaj delati z vami in dajte mu to možnost. Če boste veliko doma, bo tudi otrok rad doma z vami. Postal bo miren, pridobil si bo občutek varnosti. Pa še nekaj. Skušajte otroka pripeljati do tega, da bo vzljubil preproste stvari v življenju. Da bo imel rad resničen svet, ne pa, da bo živel v nekem domišljijem svetu televizijskih junakov.

Slišala sem, da veliko truda in časa vložite v cerkveno petje v domačem župnijskem zboru. Se vam morda kdaj zgodi, da bi preprosto obsedeli v cerkveni klopi, poslušali in tiho molili?

Rada pojem. To je res! Če mi je dobri Bog že dal ta talent, mislim, da je prav da pojem tudi njemu v čast in slavo. Res pa je, da na koru ne moreš tako zbrano moliti. Za molitev pa moram biti spočita. Če sem utrujena in bi obsedela v cerkveni klopi, bi verjetno zadremala. Tolažim se z mislijo, da kdor poje, dvakrat moli.

Tudi v hribe radi zahajate. Bi nam zaupali, kateri vrh imate najraje in zakaj?

V hribe zelo rada hodim. Za hribe me je navdušil moj mož in za to sem mu res hvaležna. Težko pa bi rekla kateri vrh mi je najljubši. Ko enkrat vrh osvojiš, se ti vsak zdi čudovit. Več ko vložiš napora vanj, bolj si zadovoljen, ko si na vrhu. Seveda nisem noben poseben hribolazec. Če pa bi se že morala odločiti samo za enega, bi rekla, da je to Storžič. To pa zato, ker ga vsak dan gledam iz naše kuhinje.

Kdaj pa so Vam gore najljubše?

Spomladi. Takrat je najlepše gorsko cvetje. Rav-nokar sva se vrnila z Javornika, kjer cvetijo enci-jan in avrikelj. Kmalu se bo dalo nabirati zdra-vilne rože za čaj. Najljubše pa so mi gore takrat, ko uživam razgled, ko se lahko odžejam s čisto gorsko studenčnico in se odpočijem na kakšni skali, použijem pol klobase, ne da bi se bala, da se bom zredila. Pa še čisti zrak, ki ti da moči in bukovi gozdovi s svojimi svetlozelenimi listi, med katerimi se v sijaju sonca svetijo gladke veje. Kaj ni res čudovito Božje stvarstvo?

Česa ste v življenju najbolj veseli?

Najbolj se veselim sreče mojih otrok. Vesela sem, če sem kdaj koga razveselila. Vesela sem tudi, ko mi mož kaj smešnega pove.

Kaj pa če vas kdaj kdo razjezi? Kaj takrat naredite?

Najbolj me razjezi medijska poplava nespod-obnih plakatov in filmov, pohujševanje mladine in otrok na internetu. Takrat pomislim, da so pravice spodobnih staršev in otrok kratene do skrajne meje. Kakšno pravico imajo pohujševati našo mladino, se vprašam. Tega si vendar ne želimo gledati vsi, pa nam je to kljub temu vsi-ljeno. Prav nič nisem še naredila v zvezi s tem. Pa vem, da bi morala. Morda bi se pritožila na Urad za človekove pravice. Res ne vem. Počutim se zelo nemočno.

Kaj bi v življenju še radi naredili?

Pravzaprav bi to, kar delam, rada delala dobro. Pa, da bi kdaj pestovala svoje vnuke.

Tudi vas, gospa Mira prosim za kratko misel, ki bi jo položili za popotnico našim otrokom.

Svobodno se odločajte in pogumno hodite po svoji življenski poti. Ko bo odbilo poldne ponosno zapojte: »Je angel Gospodov.« Če boste kdaj na težkem razpotju, izberite pot, za katero veste, da je všeč Jezusu, četudi bo težja. Pridno služite naši domovini Sloveniji in to tako, da boste s svo-jimi talenti postali dobri in pošteni državljani.

Dragi starši, vas pa prosim: zaupajte nam vzgojiteljem. Zaupajte tudi takrat, ko vas morda razjedajo dvomi zaradi tega in onega. Če se spomnim kakšnih govorilnih ur svojih otrok, mi je bilo najtežje takrat, ko so nastale težave. Takrat sem šla z največjo težo k učitelju in poslušala kaj vse so »ušpičili«. Toda, ko bi vedeli, da je tudi nam veliko težje povedati slabe kot dobre novice o vašem otroku. k o bi vedeli, da smo poprej z naše strani že vse postorili, da se težava reši, bi razumeli, da smo to pot ubrali iz enega samega razloga, da bi pomagali vašemu otroku na pravo pot v življenju.

Zahvaljujem se vam, da smo vas smeli bolje spoznati. Mislim, da se mi pridružujejo vsi starši – iz vsega srca vam želimo vnukov. Pa ne samo dva...

*Pogovor sem pripravila
Alenka Javornik*

IZ ZAKLADNICE MONTESSORI VZGOJE

Zelo zanimiva knjiga Understanding the Human Being, ki opisuje in osvetljuje pomembnost prvih treh let življenja. V prvem poglavju »Vzgoja kot pomoč življenju« se pisateljica Montanaro ustavi ob razvoju človeškega bitja pred rojstvom in odnosu matere in otroka med nosečnostjo in pripravi na porod. Velik poudarek daje osnovam, ki jih novorojeni potrebuje in opisuje prve tedne življenja na tem svetu. Vloga očeta med noseč-nostjo, pri rojstvu in sploh v življenju, je podana na zelo lep način. Drugo poglavje ima naslov »Vse, kar delamo z otrokom, je vzgoja«. Opisuje pa pomen dojenja, varnega počutja v naročju ter sožitje z okoljem, verbalno in neverbalno komunikacijo matere z otrokom, odzive otrok, in poda psihološko razlago vsrkajočega uma. Teoretično opiše možganske povezave. Opisuje tudi priprave na tako imenovano »odstavljanje« od matere in odnosa z okoljem.

Tretje poglavje pa je posvečeno razvoju. Govori o pomenu gibalnega razvoja; o okolju, ki gibanje omogoča; o jeziku, učenju in stopnjah jezika; o prelomnicah v razvoju v prvih treh letih in o vzgoji otrok za bodočnost.

V uvodu mi je zelo všeč razlaga, zakaj je pomembno, da poznamo in razumemo otroka: »Having a better understanding of children is the best way to understanding ourselves and the rea-lity with surrounds us.« Maria Montessori pravi, da moramo poznati življenje v celoti, če želimo razumeti otroka in ga vzgajati. Prva tri leta je baza za naprej. Družina je gotovo osnovna celica pozitivnega razvoja otroka. Starši nosijo ključ za razvoj srečnega otroka, ki se vključuje v življe-nje in postaja močna osebnost. Največji pomen vzgoje mora biti pomoč osebi, da spozna, kdo je in kaj mora storiti.

Vsako bitje je rojeno na ta svet z ogromnim potencialom. Vsaka oseba, ki je blizu otroka, je pomembna in je lahko njegov vzgojitelj, saj mu lahko pomaga pri razvoju, če ve kaj storiti.

Otrokovo življenje se prične s spočetjem.

Razvoj čutil v času nosečnosti:

- tipa: v starosti 7-8 tednov
- vonja: 2. mesec
- okusa: 3. mesec

- sluha: 2.–5. mesec (otrok zazna notranje in zunanje glasove)
- vida: 4. mesec.

V sedmem mesecu se otrok začne pripravljati na rojstvo: vsrkava protitelesa za viruse, ki bodo zunaj matere, obrne se, da se lažje orientira proti porodnemu kanalu, gibanje postaja močnejše in otrok je večji; spanje postaja podobno materinemu, s tem se pripravlja na življenje zunaj maternice. Ko se otrok rodi, je vse novo zanj in za mamo. Okolje je drugo, a osebe so iste.

Otrokove najosnovnejše potrebe takoj po rojstvu:

- direktni stik z mamo
 - upoštevanje biološkega ritma za spanje in hranjenje
 - red in prostor za hranjenje
 - prostor za hranjenje
 - okolje, v katerem biva, lahko začuti in doživi z vsemi čutili
- Značilnost prvih 6–8 tednov:
- pestovanje
 - emocionalno doživljanje pri previjanju
 - hranjenje, kadar otrok želi

Hrana je materino mleko. Ne gre le za hranjenje, gre za čustven razvoj in odnos mame z otrokom, občutek ljubezni. V teh tednih se navadi na ritem življenja, spanja in pridobiva zaupanje.

Oče in mama predstavljata osnovno človeško skupnost. V njej otrok opazuje, vsrkava vidike osebnosti in je rezultat starševskega odnosa. Med nosečnostjo otrok prepoznava zunanje in notranje glasove, tudi očetov glas. Oče je psihološka opora materi pred rojstvom otroka, med njim in po njem.

»The father who gives his love, time, patience and works together with the child, teaches him not only how to do things but offers a model of behaviour and identity.«

To je delček iz knjige, ko smo se pripravljali na prihod našega dojen-čka. Z veseljem sem jo zase in za Vas še enkrat pregledala in izbrala nekaj misli.

Martina Jerina, vzgojiteljica

Literatura:

Silvana Quattrocchi Montanaro, M.D., The Undersrstanding the Human Being, Nienhaus Montessori, 1987.

DNEVNIK ANGELINEGA VRTCA

4. 3. 2003

Pust v vrtcu; otroci so prišli v maskah ali pa so si naredili klobuke, ki so si jih v tednu pred tem naredili sami. Imeli smo ples v telovadnici, nato pa sprehod in ogled mask po mestu.

5. 3. 2003

Z otroki smo imeli v uršulinski cerkvi obred pepeljenja. Gospod župnik ga je pripravil posebej za otroke Angelinega vrtca.

6. 3. 2003

Začeli smo s postno akcijo: otroci so domov prinesli pšenična zrna. Za vsako dobro delo, ki so ga bo opravili, so prispevali eno pšenično zrno. Ta zrna dobrih del smo zbirali v posebni posodi v vrtcu. Ob koncu postnega časa smo jih zmelili, presejali. Otrobe smo skuhali, iz moke smo spekli kruh, ki smo mu dodali tudi otrobe. Tako smo dobili dva slastna hlebca kruha (približno 20 cm premera). Tudi starši in drugi člani družine so prispevali svoja zrna dobrih del.

11. 3. 2003

Študentke pedagoške fakultete začnejo z izvajanjem 10-tedenskega programa plesne vzgoje (v sklopu predmeta Metodika plesne vzgoje pri mentorici G. Schmidt). Mlajše otroke sta vodili Darja in Karmen, starejše pa Meggy in Nina.

13. 3. 2003

Vrtec obiščejo defektologinje ljubljanskega območja, ki delajo kot vzgojiteljice predšolskih otrok v razvojnih oddelkih. Predstavili smo jim vrtec in Montessori metodo.

17. 3. 2003

Na dvotedenski študijski praksi je Simona, ki je absolventka Pedagoške fakultete, na oddelku za razredni pouk.

17. 3. 2003

Začnemo z uvajanjem novega sistema parkiranja. Starši ne morejo več na dvorišče s svojim avtomobilom. Lahko izberejo tudi ponudbo »Parkirišča d.o.o., javno podjetje«, kjer plačajo za vsak delovni dan v mesecu 110 sit, kar jim omogoča dvakrat dnevno 15 minut parkiranja pred parlamentom.

25. 3. 2003

Vložili smo vlogo za povečanje dejavnosti Uršulinskega zavoda, za odprtje tretjega oddelka, na Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport.

25. 3. 2003

Ob 16.00 je bila v uršulinski cerkvi zahvalna maša za starše. Maša je bila posebej za otroke, starše in zaposlene Angelinega vrtca. Po maši je bila otvoritev razstave likovnih izdelkov otrok iz Angelinega vrtca, ki so jo pripravili starši sami.

9. 4. 2003

Na opazovanje in pogovor o Montessori metodi so prišle tri univerzitetne profesorice s Pedagoške fakultete, smer razredni pouk.

10. 4. 2003

Na obisk so prišle študentke tretjega letnika Pedagoške fakultete, smer socialna pedagogika. Zanje smo pripravili predstavitev Angelinega vrtca in Montessori vzgojnega pristopa.

14. 4. 2003

Spremenili smo garderobo: zaprli del prehoda in dopolnili garderobo tako, da bo omogočala še prostor za tretjo skupino otrok. Spremenili smo kraj korita s tekočo vodo v osrednjem prostoru.

16. 4. 2003

Otroci so v postnem času izdelovali velikonočne voščilnice: šivali in »pikali« so jajčka. Starši so ob izbiri voščilnice dali prostovoljni prispevek za nakup dodatnih Montessori didaktičnih materialov. Na ta način smo zbrali 26.540 sit.

18. 4. 2003

Na veliki petek je bil Angelin vrtec zaprt.

24. 4. 2003

Peš smo odšli na ljubljanski grad. Tam smo preživeli dopoldne in si ogledali lutkovne predstave, ki so jih pripravile študentke Pedagoške fakultete.

28., 29., 30. 4. 2003

Strokovne nastope med otroki v vrtcu je imela ga. Nataša. Pripravljala jih je pod mentorstvom vzgojiteljice Mire.

5. 5. 2003

V mesecu maju se otroci vsak dan srečujejo s pripovedjo pastirice Urške pri šmarničnem branju v vrtcu.

6. 5. 2003

Na obisku so bile dijakinje in dve profesorici srednje vzgojiteljske šole v Ljubljani. Zanje smo pripravili enourno predstavitev vrtca in Montessori metode.

12. 5. 2003

Z Ministrstva smo dobili obisk. Pregledali so pogoje za odprtje tretjega oddelka Angelinega vrtca.

14. 5. 2003

Vsakoletno srečanje otrok iz katoliških vrtcev je bilo na Rakovniku. Tam smo skupaj molili, peli in se predstavili drug drugemu.

16.5.2003

Gledališka predstava »Kar naredi stara, je vedno prav« je bila v petek bo 16.00. Pripravili so jo starši in vzgojiteljice, v njej pa so nastopali tudi otroci. Pripravili so jo kot presenečenje in popo-

tnico v zakonski stan ravnateljici Meliti Kordeš. Na predstavi so se starši zahvalili tudi prvi direktorici Uršulinskega zavoda s.Darjani Toman in vzgojiteljicam za vzgojno delo z otroki.

19.5.2003

Dvotedensko študijsko prakso začne Dunja, študentka Pedagoške fakultete, Oddelka za predšolsko vzgojo.

IZ OTROŠKIH UST

ČUDENJE

Triletna Lucija se nauči zapenjati zadrgo. Ponosna pride pokazat okvir za zapenjanje vsakič, ko ji ponovno uspe. Ko pride nasmejana šestič, ji rečem:

»O, si zapela zadrgo. Veš, da tvoja pra pra prababica še ni poznala zadrge?« odgovori vzgojiteljica, misleč, da je bo mimogrede naučila še kaj zgodovine.

»Zakaj pa ji nisi pokazala?« vpraša Lucija

»Ker mene takrat še ni bilo na svetu. Takrat še nisem živela.«

»Kdo pa je takrat delal v vrtcu, če tebe ni bilo? Kakšne druge vzgojiteljice?«

»Ne, tudi vrtca takrat še ni bilo.«

»Ja, kje so pa potem bili otroci?« se iz vsega srca začudi Lucija.

Nace z veseljem malica čokoladni medenjaki. Okoli ust mu ostane precej čokolade, zato ga vzgojiteljica s.Mateja spodbudi, naj se pogleda v ogledalo. Oba sta se strinjala, da je potrebno umivanje. Čez nekaj minut pride triletni Nace iz kopalnice in navdušeno pove s.Mateji: »Zdaj sem se pa tako umil, da me moja mama ne bo spoznala!«

Vidu gleda iz hlač spodnja majica.

Vzgojiteljica: »Poglej, sem ti že kdaj pokazala, kako si popravimo spodnjo majico za hlače?« Potem Vidu pokaže, kako dvignemo pulover in nato popravimo majico:

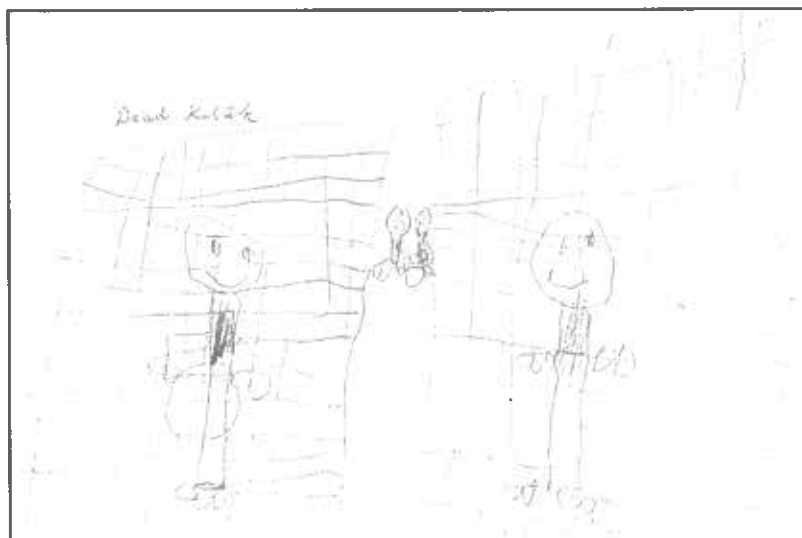
»Poglej Vid, potem pa majico močno zatlačimo za hlače!«

Skoraj obupani Vid odvrne: »Saj sem to naredil, pa se mi je spet odtlačila!«.

Karolina od blizu opazuje Tomažev obraz, posebej so ji zanimive pege:

»Zakaj imaš ti te pikice tukaj?« in se s prstom dotakne peg.

Tomaž: »Tako so mi zrasle, veš.«

Kaj vse vedo otroci Angelinega vrtca:

Triletni Gal nariše nekaj podobnega krogu z rumeno barvico in nekaj črt z modro barvico. Na obisk pride teta in občuduje mojstrovino: »Kaj pa si tukaj narisal?«

Gal malo nerazločno reče: »Asijo.«

»A, punčko! Tudi jaz sem imela sošolko Asjo,« odgovori teta.

Gal nezadovoljno reče: »Ne, to je kontinent!«

»A!« se zelo začudi teta.

Ko pride štiriletni Andrej zjutraj v vrtec, se prisloni na mizo k prijatelju. Glavo ima ob vazi, v kateri je odprt tulipan. Opazuje tulipan in zamišljeno občudujoče reče: »Poglej, kako lepi PRAŠNIKI!«

Triletni Nace pripravlja z Lucijo skodelice za zajtrk. Ve, da jih vsako jutro pripravi dvajset. Šteje, koliko jih že ima. Prešteje, nato pa razloži Luciji:

»Zdaj jih je 15. Še pet jih potrebujeva. Ti prineseš dve, jaz pa tri, pa jih bo 20!«

TIHA OPAZOVANJA

»Kaj bo danes za malico? Ali lahko jaz danes pripravim malico?«, to so besede, s katerimi se navadno začne moje vsakodnevno popoldansko bivanje z otroki. (Mimogrede, enakega vprašanja sem deležna tudi tedaj, ko se sredi dopoldneva oglasim v vrtcu.)

Otroci so postali že pravi strokovnjaki v pripravi malice. To je precej zahteven postopek: umivanje rok, zavezovanje predpasnika, brisanje miz, priprava vode za pomivanje posode in za pomivanje miz, priprava pribora in posode, voziček z malico, delitev v posodice ... in seveda spet pospravljanje.

Pravo vznemirjenje nastane takrat, ko pripravljamo pico. Vsi bi radi pomagali, toda to je delo le za dva. Pomembna lekcija življenja, da morajo počakati do naslednje peke.

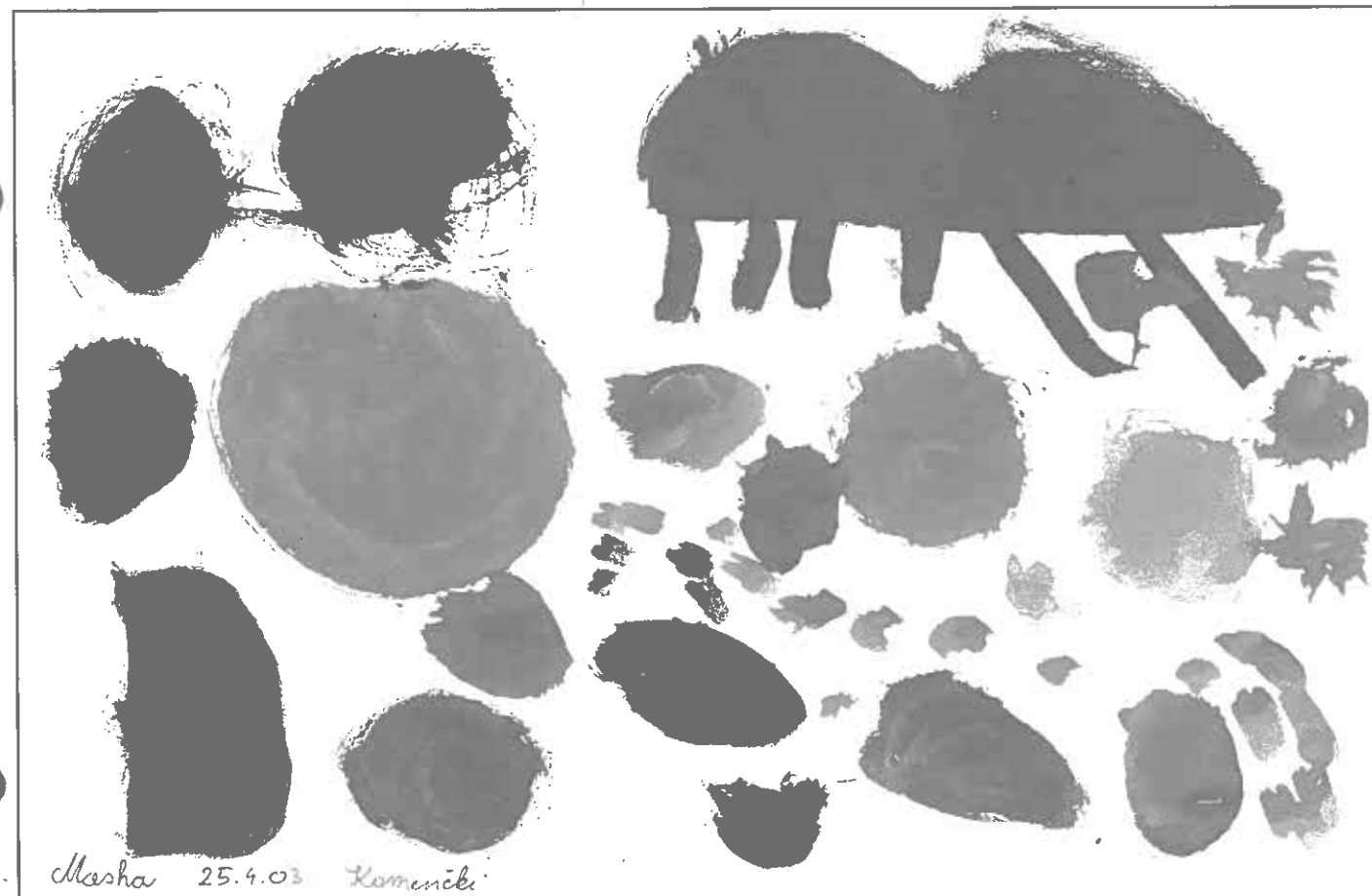
Pričnemo s temeljitim umivanjem rok. En otrok tehta kilogram moke, drugi pa gre iskat pol litra tople vode (to je natančno toliko, kolikor lahko prenašajo 5-letniki). Otroci poznajo števila in so zelo spretni – samostojni. Dodamo še sol in kvas in začne se gnetenje. Otrokom žarijo oči, ko se pod njihovimi prsti moka in voda spreminjata v voljno testo. Testo damo v posodo za vzhajanje. Glej, dva najbolj živahna fantiča si postavita stol pred posodo in opazujeta, kako testo vzhaja. Potrpežljivost in čudenje – prvinsko izkustvo življenja. Za kaj vse smo prikrajšani, ko kupujemo kruh v trgovini!

Nadaljujemo s postopkom: valjanje testa, priprava pekačev, mazanje s paradižnikovo mezgo, nanašanje šunke in sira. Hude skušnjave, da bi kaj poizkusili. S kakšnim ponosom odpeljejo pripravljene pekače v kuhinjo.

»Je pica že pečena?«

Saj razumete, zakaj morate počakati, kadar pridete po otroka takrat, ko pečemo pico: »Mmm ... je dobra in jaz sem jo pripravil!«

s. Mateja Koršič

Masha 25.4.03 Kamenčki

DIDMEVI STARŠEV

OBISKALI SMO MONTESSORI ŠOLO V CELOVCU.

Z eno besedo: DRUGAČNA šola. Drugačna od tiste, ki smo jo vajeni ali smo jo izkusili. Opis te drugačnosti pa zahteva več besed, saj zajema pravzaprav vse udeležence in gradnike pri pouku: učence, učitelje, didaktični material, organizacijo dela, preverjanje in ocenjevanje znanja, starše. Le program ali cilji, ki jih morajo učenci doseči, se ne razlikujejo od zakonsko določenih.

Ko smo vstopili v posamezen razred, smo začutili ustvarjalno, dinamično vzdušje. Že posebna urejenost prostora in zasičenost z najrazličnejšimi didaktičnimi materiali motivira in vabi k raziskovanju, učenju, utrjevanju znanja. Učenci so bili posamično, v parih ali v manjših skupinah (do 4) zatopljeni v različne dejavnosti. Eni so izpolnjevali učne lističe, spet drugi so merili, tehtali, brali, vadili poštrevanko...

Klopi v razredu niso orientirane v smeri kateder, tabla, ampak so postavljene tako, da delajo otočke za posamezne dejavnosti. Prostora je za 4 do 6 učencev. Sedenje v klopi pa sploh ni nujen pogoj za učno delo, le-to se lahko odvija tudi leže, na pripravljenih blazinah.

Urnika, v katerega so bile nekoč vpete naše šolske ure in predmeti, nimajo, je preprosto začetek in konec učnega dela z določenim odmorom za malico. Časovno in vsebinsko je določena le izvedba dejavnosti (predmetov), ki zahtevajo zunanjo organizacijo (telesna, glasbena, tehnična, likovna, verska vzgoja).

»Našega« učitelja v razredu pravzaprav ni, čeprav sta dva. Nista dvignjena nad učence, ampak imata med njimi vlogo mentorja, koordinatorja, animatorja, opazovalca, ocenjevalca, ustvarjalca materialov. Zahtevna in odgovorna vloga, ki zahteva temeljito poznavanje vsakega posameznega otroka in pozorno spremljanje njegovega dela. Učitelj posreduje, ko na primer opazi, da učenec potrebuje dodatno učno pomoč, usmeritev, stimulacijo, pogosto pripravi tudi nove materiale glede na potrebe in sposobnosti posameznega učenca. Skrbi tudi za urejenost učilnice, ki se z didaktičnimi in učnimi materiali spreminja s spreminjanjem učnih vsebin.

Name je največji vtis naredilo dvojce: samoiniciativno zavzeto učno delo učencev in pestrost didaktičnih materialov, ki konkretizirajo in pomagajo pri pomnjenju bistva.

Modeli planetov z zapisi osnovnih podatkov (naredili so jih otroci sami), prerez geološke zgradbe Zemlje, zastavice posameznih držav, plastificirani učni kartončki različnih tematskih sklopov, modelčki geometrijskih teles, pripomočki za izvajanje najrazličnejših meritev, različni pripomočki za opismenjevanje, računanje, poštrevanko, deljenje ... Ta pestrost učnih in didaktičnih pripomočkov vabi učence k delu, k raziskovanju, pridobivanju in utrjevanju znanja, hkrati pa tudi preprečuje, da bi učenje vsebin in veščin, ki zahtevajo veliko vaje (npr. opismenjevanje, poštrevanka) postalo dolgočasen dril, h kateremu se učenci spravijo z negodovanjem in odporom.

Veliko učnih in didaktičnih materialov je dragih, pristnih Montessori materialov, še več pa je takih, ki jih glede na učne vsebine, potrebe in sposobnosti učencev napravijo učitelji ali pa kar učenci sami.

Verjetno našim bodočim šolarjem vrata prave Montessori šole še ne bodo prav kmalu odprta. Vendar pa jim bodo tudi izkušnje in vzorci, ki so jih pridobili v vrtcu dragocena popotnica na učni poti.

Vanja Kiswarday

P.S.

Vse, ki bi želeli naš obisk Montessori šole v Celovcu bolj slikovito doživeti, vabim, da Melito povprašajo po video kaseti, ki jo je med obiskom prijazno posnela gospa Fabiani.

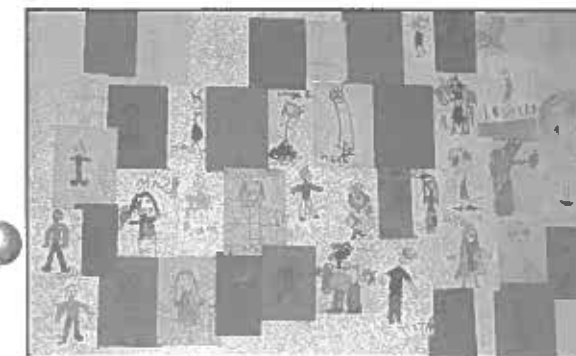
ČRTA, KROG IN PIKA – TAKO NASTANE SLIKA.

Kar zmoremo in znamo
na ogled vam damo,
doživetja vesela, lepa, ne pa huda
stvaritve naše naj bodo vsem spodbuda.
Čas otroštva hitro mine,
naj ne zapusti nam le spomine,
ampak tudi naše slike
zanimive za vse male in velike.

(otroci Angelinega vrtca)

S tem geslom in pesmico so nas naši otroci povabili k ogledu razstave svojih risb in nekaterih drugih izdelkov v prostorih vrtca ob letošnjem materinskem dnevu ali dnevu staršev.

Kako čudovito zažarijo očke malih nadebudnežev, ko nam staršem hitijo pripovedovati, kaj vse že zmorejo, kaj jim je danes novega uspelo, kaj se je danes zgodilo ali da pripravljajo kakšno presenečenje ... Kar prekipevajo od navdušenja nad spoznavanjem novega, učenjem, ob tem pa sijejo od ponosa ob začudenih obrazih staršev. »Kaj res, to že znaš? Ja, krasno, čestitam,« zadovoljno ugotavljamo mamice ali očki. In kar ne moremo skriti veselja ob pogledu na srečnega otroka, kakor tudi hvaležnosti sestram in vzgojiteljicam za dobro voljo, blago potrpežljivost in

popolno predanost, s katero spremljajo in spodbujajo razvoj vsakega malčka.

Tišina in red, ljubeče in domače vzdušje, ki vladajo v vrtcu, so idealno okolje za zdrav razvoj naših otrok. Del otrokovega spoznavnega razvoja pa je tudi likovno izražanje, ki se kaže v konkretnih izdelkih.

Verjetno bi težko našli dom mladih družin, kjer nimajo razstavljenih likovnih stvaritev svojih malčkov. Morda nalepljene celo na vratih hladilnika, če ni na voljo nobene prazne stene. Otroci zelo radi pokažejo, kaj zmorejo, kaj že znajo, in se potem iskreno veselijo naših pohval.

Tako se nam je zdelo prav, da opustimo večne, vsem predobro znane izgovore – saj bi, pa nimam časa – in naredimo nekaj dobrega. V spodbudo in pohvalo otrokom, vzgojiteljicam, sestram in vsem nam staršem. Otrokom, da bi še naprej z veseljem razvijali svojo ustvarjalnost, sestram in vzgojiteljicam, da jim pokažemo hvaležnost in priznanje za njihovo predanost otrokom, nam staršem pa, da bi še kdaj kaj razstavili, saj ustvarjalnost naših otrok ni omejena le na risbe, saj zajema široko paleto. Tudi na tej razstavi je mogoče občudovati nekaj vezenj, pikanj, šivanj. Razstavljen je izbor del, ki so bila do določenega datuma zbrana v vrtcu. V prihodnje bi jo lahko še razširili in predstavili širši javnosti, saj je otroška risba, slika ali kak drug izdelek vedno svetel utrinek v vsakdanje hitenje vsakogar.

Starši sami zaznamo, kako otrok zrcali svojo okolico, risba pa je za vzgojitelje dragocen kazalec otrokovega razvoja in počutja. Kaže pa tudi na to, da se je otrok sposoben zbrati pri delu in ga tudi dokončati, pri čemer smo jim odrasli lahko v pomoč.

Ob Otroški sliki se lahko ustavimo in, če dovolimo, nas za hip navori. Takrat v nas preprosta, velikokrat nežna ali pa neposredna govorica otroškega srca vzbudi občutke, ki nam približajo otroški svet. Lahko zadržimo trenutek lepote, ki se dotika brezčasja in nas osvobaja naše časovne omejenosti. Tudi na ta način lahko postanemo vsaj malo bolj ljubeči ljudje in naredimo Gospodu nekaj več prostora za bivanje med nami.

Tako otroci vzgajajo nas, starše in odrasle. Naša spodbuda in pohvala pa jim je v pomoč, da z večjim veseljem hodijo naprej po svoji poti in napredujejo tako osebno kot tudi pri odnosu do drugih in okolja, ki jih obdaja.

Nedvomno si tudi v prihodnje vsi želimo še veliko risb, slik, zemljevidov, vezenj, tudi izdelkov iz plastelina. pred vsem pa srečnih otrok s sončnim otroštvom.

Če pa morda razstave še niste videli, pridite v vrtec in se prepričajte, da je res kar pravi pesmica - razstavljenе slike so zanimive za vse male in velike. In seveda namenjene vsem dobrim ljudem.

Alenka in Lavra

Andrej in Lucija zelo rada hodita v vrtec, saj se tam zelo dobro počutita. Lucija se je kot precej mlajša (ob vstopu v vrtec je imela dve leti in štiri mesece) zelo hitro vključila. Po pol leta obiskovanja

GLEDALIŠKA PREDSTAVA - STARA IMA ZMERAJ PRAV

16. maja 2003 ob 16.00

Najprej naj vam malo za hec navedemo nekaj statističnih podatkov, ki govorijo o tem, da se dajo tudi naša prizadevanja ovrednotiti s številkami in drugimi dejstvi:

- stikalo za odpiranje vhodnih vrat se je sprožilo kar tristodvanajstkrat
- pretečenih delovnih ur je bilo po izračunu naše producentke Neže prav tako tristodvanajst
- stalnih članov skupine je bilo trinajst
- dvakrat smo bili ponoči skupaj (enkrat vaja od 22h do 1h zjutraj in drugič od 22h do polnoči), in to v samostanu
- neznane so se posledice, ko je mama Mira za eno noč kar meni nič, tebi nič odšla čez noč v »kloster«. (Pojasnilo: gospa Mira se vozi v službo iz Kranja, tako da se ji po jutranji vaji ni več splačalo iti domov spat)
- hoteli smo vam povedati, na koliko telefonskih klicev so se odzvali sozakonci nastopajočih - vendar nam Neža ni hotela posredovati teh podatkov. Že ve zakaj ...
- v petek, 16. maja, je večina članov gledališke skupine uporabila svoj letni dopust ali pa je odšla na daljšo malico k uršulinkam
- na petkovi dopoldanski vaji je bil najbolj zanimiv konj - gospod Boštjan Roblek, ki zna tako imenitno rigati, da so si ga nekateri otroci upali celo pobožati

– gospa Barbara Sever je za izdelavo presenetljivo čudovitih mask porabila 3 kg moke, 5 balonov, 10 l vode, 5 sobotnih prilog Dela, 7 tednikov Družina, 6 dcl akrilnih barv, 1 štrno domače volne, pol tube propena in več polnih cajn dobre volje (o izdelavi maske glej v nadaljevanju!)

– gospa Ester je vsaj sedemkrat pretipkavala in razmnoževala besedila, ki smo jih pilili kar nekaj večerov zapored. Tako smo popisali 640 strani listov, velikosti A4, – med vajami je bilo popitih nekaj litrov tekočine (za konjička je bilo vode venomer premalo)

Pa saj ne more biti res ...?

– gospod režiser Miran Zupanič je bil povabljen k sodelovanju, čeprav vzgojiteljice sploh niso vedele, da je on profesor na AGRFT...

– tudi tega gotovo ne veste, da je imela Stara »plonk ceglc« v svoji cajni. Gospod Gregor Klančič je napisal besedilo, glasbo pa vnaprej posnel in Stara je vztrajno zamenjevala kokljo z gosko ...

Prav vsi sodelujoči smo svojo nalogo morali vzeti skrajno resno. No, priznam, da smo imeli na trenutke občutek, da se je gospod režiser zadeve lotil zelo strokovno.

Marija in Tomaž Gyergyek

Zato poslušajte drobtinice sodelujočih:

Potem pa sem ga vprašala, kakšno vlogo igra, ko toliko časa preždi na vajah, saj je tudi njemu vrtec postal že drugi dom. In mi odgovori: »Najtežjo in največjo!«

»Katero pa?!« ga vprašam. On pa mi zarežeče: »Konja vendar!«

(gospod Boštjan Roblek)

»Termine za skupna srečanja smo kar težko usklajevali. Včasih je kdo prišel malo kasneje, drugi pa prej odšel. Še najbolj enotni smo bili pri zadnjih večernih vajah.«

(gospa Marija Gyergyek)

»S postavljanjem te igre sem došla v celoti pomene besed kostumograf, režiser, producent. Vlogo slednjega sem opravljala jaz, kar pomeni, da je bilo potrebno zagotoviti določeno število dopoldanskih, večernih in nočnih vaj – z vsemi sodelujočimi v predstavi. Nekajkrat v zelo zasedeni dvorani. Pri vsem tem se je bilo potrebno dogovarjati, včasih celo pogajati z gospo, ki čisti prostore, z najemniki dvorane, z vzgojiteljicami, z zakonci nastopajočih (z ravnateljico pač ne). Ob pomoči vseh sem prestala 2/3 producentskega dela. Idealno pa bi bilo, če bi bila realizirana se zadnja tretjina, ki jo predstavlja montaža videoposnetkov predstave v smiselno celoto in refleksija vseh požrtvovalnih ustvarjalcev ob zasluženih pizzah.«

(vzgojiteljica Neža Kalan)

(Dovolite neumestno pripombo: Neža, pa ne da boste delali fotomontažo s pizzo?)

Že na prvem sestanku mi je bila dodeljena vloga kostumografa. Igralski vlogi sem se edina izognila (p.s.: No, tudi gospa Ester je bila enako uspešna!) z zelo odločnim: »Ne, igrala pa ne bom!« Priprava kostumov me je zabavala. Verjetno igralci niso opazili, da jih v mislih oblačim in določam številke, širine, konfekcijske številke. Nekaj oblačil sem našla v domačem arhivu, ostale pa sem poiskala v trgovini z rabljenimi oblačili. Prvič sem se odpravila tja z malce sklonjeno glavo, da si ne bi kdo mislil, da tam oblačim sebe. Nekatera krila so potem obvisela na obešalniku, ker baje kažejo preveč nog. Tako so menile igralke, smo se pa zabavali ...

(gospa Kristina Hočevnar)

»Še nikoli nismo tako dobro jedli kot zadnji mesec,« je rekel Grega. »Kako to misliš?« ga pogledam začudena in razmišljam o regratovi solati in špinaci iz kopriv???!«

»Vsak teden iz pečice zadiši boljša pečenka: konjska, goveja, jagenjček, pečena gos in potem še kokoška, njam, njam ...« V pečici pa so se sušile maske za predstavo.

(gospa Barbara Sever)

Ko smo se dogovarjali za termin vaj, kdaj bomo vsi lahko prisotni, režiser izjavi: »Zaradi mene lahko tudi ob desetih zvečer!« Vsi smo se zasmejali. Vendar je na koncu ta ura najbolj ustrezala vsem in tako smo imeli vaje ob 10h zvečer. Ko smo nekoč imeli vajo popoldne, pa doma nisem imela varstva za otroka in sem se odločila, da ju vzamem s seboj. Jošt je domačim razložil, da gre z mamicco v vrtec, ker bo mami »Bee-e-e...!« in na vaji je bil tudi on »Bee-e-e...« – jagenjček, ki je beketal za mamo ovco!

(vzgojiteljica Martina Jerina)

»V vrtcu pripravljajo igrice, pa sem povabljen, da pomagam,« mi je oznanil mož. V prvem trenutku pomislim: no, se ena obveznost več. Ampak potem mi mož še pove, da je to presenečenje – darilo staršev in otrok Meliti ob poroki. No, to se pa sliši lepo. Prva srečanja sodelujočih so minila predvsem v oblikovanju dramaturgije, šele po prvomajskih praznikih se je začelo postavljanje igranih prizorov. Ves ta čas pa je nudil neponovljive trenutke medsebojnega spoznavanja in sodelovanja, ki ga drugače ne bi nikoli doživeli. Prišel je petek, 16. maj – kot je rekla naša Urška – velik praznik. Vsi, ki smo bili zbrani v dvorani, smo doživeli čudovite trenutke ob igrici, ki je bila prepletena s plesnimi točkami naših otrok. Sama sem neizmerno uživala, vse je bilo narejeno zelo dovršeno. Bil je praznik prijateljstva in nesebičnega darovanja – darilo, ki ga ne postaviš na polico, temveč v srce.

(gospa Renata Veres-Klančič)

Bilo je že tik pred predstavo. Igralci so od maskerke prihajali popolnoma spremenjeni. Najbolj neprepoznava je bila gospa Alenka. Pa ji nekdo reče: »Sedaj vas pa tudi mož ne bo prepoznal.« Ona pa s strahom vpraša: »Mislite? Le kako mu bom razložila, zakaj sem bila tako pozno na vajah?«

Gospa Marija pa hitro dopolni: »Ne vem kaj so si mislili tudi naši sosedje, ko so me kar dva večera zapored opazovali, kako pozno odhajam od doma s polno cajno jabolk. Gotovo so si mislili: Tej ženski se je zmešalo.« Za vrati garderobe pa se Nace, zaspan in vsega naveličan, stiska k svoji mami. Vneto golta čokolado v strahu, da bi se morda kdo premislil in mu jo vzel. Mama me pogleda in reče: »Podkupujem ga. Saj vem, da ne delam prav, ampak drugače ne bo hotel na oder!«

(vzgojiteljica Mira Gale)

»Dragi moji, zahvaljujem se vam za požrtvovalno in trdo delo, ki je včasih trajalo do zgodnjih jutranjih ur. Nikogar ne bi posebej izpostavljaj, saj smo se vsi po vrsti trudili po svojih najboljših močeh, da

bi predstava čim bolj uspela. Najmočnejši vtis je med vajami name napravil sin gospe Martine. Mislim, da je star kakšni dve leti. Martina ga je pripeljala na vajo, verjetno zato, ker ni imela zanj varstva. Ko jo je zagledal, kako poskakuje po tleh in bleja – igrala je namreč ovco -, je najprej nejeverno strmel vanjo, potem pa postal nemiren. Na vsak način je hotel k njej. Dovolili smo mu, da se ji pridruži in kot majhen jagenček je zvesto spremljal svojo mamo, poskakoval in blejal in se ni niti za hip odtrgal od nje. Ganljiv prizor, ki ga lahko zrežira samo življenje»
(režiser Miran Zupanič)

Po predstavi so bili prisotni nasmejanih obrazov in dobre volje. Vendar – sestra Darjana je bila kar malo otožna, ko je takoj po predstavi povedala: »Tudi jaz bi z veseljem zaigrala, če bi me povabili zraven«.

Prve besede po predstavi Starinega moža pa so bile: »Bom presneto se premislil, če ji bom dal "finance" v roke.«

Gospa Melita (takrat se Kordeš) pa je govorila: »Med igro sem ga kar nekajkrat opozorila, naj dobro posluša in si zapomni, kdo ima pri hiši prav.«

Veste Melita, pravzaprav je bilo vse skupaj mišljeno bolj za hec. Na koncu te zgodbe pa se je izkazalo, da ima stari (namreč režiser) zmeraj prav.

Sem pa slišala, da je gospodu Boštjanu Robleku že dolgčas, da hodi okoli glavne producentke in sprašuje, če ne bi mogoče kar začeli pripravljati igrice za Miklavža.

Recept za izdelavo mask avtorice gospe Barbare Sever:

SESTAVINE ZA 5 MASK:

- 3 kg bele pšenične moke tip 500
- 5 balonov + vsaj 3 za rezervo
- 10 l vode

- 5 sobotnih prilog Dela
- 7 Družin (časopis, da ne bi bilo pomote!)
- 6 dcl različnih akrilnih barv
- 1 štrana domače volne
- 0,5 tube propena
- polno cajno dobre volje

1. IZDELAVA KALUPA:

Najprej napihnemo balon. Pihamo toliko časa, da je balon večji od glave osebe, ki bo masko nosila (pazimo, da balon ne počí). Pripravimo lepilo: zmešamo moko z vodo in nekaj minut kuhamo, da nastane gladka, gosta zmes. Počakamo, da se ohladi. Na balon lepimo časopisne trakove v več plasteh in smereh (vsaj 7 plasti).

2. PRIPRAVA PAPIRNATE KAŠE:

Časopis raztrgamo na majhne koščke, jih namočimo v vodi in zmešamo v mikserju. Papirno kašo odcedimo skozi tetra plenico in ji dodamo lepilo.

3. IZDELAVA MASK:

- rokam in domišljiji pustimo prosto pot
- poudarimo značilne poteze: gobec, ušesa, kljun, oči, roge,... in maska je tu
- masko sušimo
- spet pustimo domišljiji prosto pot. V roke vzamemo čopič in z barvami pričarujemo, da maske oživijo

ČAS PRIPRAVE IN IZDELAVE ZA 5 MASK:

Sušenje kalupa: 2 x 5 sončnih dni

Sušenje maske: 3 x 5 sončnih dni.

1 x 5 kWh pečenja v pečici

0,4 x 5 kWh sušenja s sušilcem za lase

Oblikovanje in barvanje: 5 x 5 dnevnih ur.

2 x 5 nočnih ur

P.s.: Draga gospa Barbara, iskreno vam čestitamo k vašemu odlično uspelemu delu. Vložili ste ogromno časa, truda in energije v umetniško nastale maske. Dokazali ste izjemen talent, ki ga vsi občudujemo!

VAJA ZA DOMA

1.1 POMIVANJE POSODE

Starost: 2½ - 6 leta

Opis materiala:

predpasnik, dve posodi za pomivanje posode, vedro, vrč, detergent, krtačka, pladenj za oprano posodo, krpa za brisanje posode, brisača za roke, posoda, goba za pomivanje, vse v lepo ujemajočih se barvah.

Namen: razvoj koordinacije, koncentracije, občutka za red, samostojnosti, učenje pomivanja posode, brisanja posode, ožemanja gobice z dvema rokama, pridobivanje skrbnosti za okolico.

Predstavitev:

1. Povabi otroka k delu in pojdi z otrokom na področje za pomivanje posode ter poimenuj delo.
2. Obleci si predpasnik in zavijaj rokave.
3. Vzemi vrč in pojdi po vodo (če je mogoče toplo).
4. Vrni se k pomivalnim koritom in izlij vodo v središče le-tega.
5. Ponavljaj koraka 3 in 4, dokler obe koriti nista na pol polni vode.
6. V levo korito stisni nekaj kapljic detergenta in previdno premakni vodo, da nastanejo pene.
7. Vzemi po en predmet in ga z obema rokama položi v vodo.
8. V dominantni roki imej krtačko, očisti obe strani posode s krožnimi gibi. Po pomivanju postavi krtačko v za to določen prostor (v kot korita ali na podstavek zunaj njega).
9. Posodo splakni najprej v tej vodi, nato daj v vodo za splakovanje.
10. Tukaj z gobico in vodo splakni posodo.
11. Postavi na podstavek za odcejanje.
12. Ponovi korake od 7 do 11, ponavljaj, dokler ne opereš vse posode.

13. Vzemi krpo za brisanje posode v svojo dominantno roko, nanjo položi predmet. Z nedominantno roko pobriši kapljice z izmenjavanjem rok, dokler ni predmet suh.
14. Predmet postavi na svoje mesto.
15. Ponavljaj koraka 13 in 14, dokler ne pobrišeš vse posode.
16. Krpo daj na svoje mesto.
17. Vodo iz levega korita prelij v vedro tako, da vodo izlivaš iz kota posode.
18. Enako ponovi za drugo posodo (če je veliko vode, jo vmes odnesi v korito/umivalnik)
19. Pobriši posodo za pomivanje posode z gobico. Pobriši s suho krpo.
20. Odnesi vedro na primerno mesto. Morebitne ostanke splakni s tekočo vodo.
21. Vedro postavi pod mizo.
22. Preglej tla, ali si kaj poškopil/a.
23. Obriši si roke z brisačo in jo daj na svoje mesto. Snemi predpasnik in ga daj na svoje mesto.

STARŠI SPRAŠUJEJO

KAKO DOSEČI SODELOVANJE OTROKA PRI DELU?

Otrok naj bi sčasoma razumel cikel dela: vzeti neko stvar – z njo delati, jo uporabljati- stvar (material) pospraviti. Prvi pogoj za osvojitve te rutine je:

– otroku moramo predhodno pokazati potek določene dejavnosti (v celoti ali po delih, če ne zmore še vsega pri večjih opravilih, kot je npr. pomivanje posode)

– materiali ali pripomočki, ki so potrebni za neko dejavnost, naj bi bili na določenem mestu, dostopnemu otroku (če ga spremenimo, to povemo otroku), da jih lahko tam vzame in vrne.

Smiselno je torej tudi doma urediti otrokovo okolje tako, da lahko stvari, za katere zahtevamo, da so urejene ali na svojem mestu ob določenem času, otrok samostojno vzame, pa tudi pospravi. Če zahtevamo, da otrok pospravi plašč, mu moramo omogočiti tako nizko obešalo, da ga bo lahko pospravil sam. Tako je tudi za druge stvari.

Ne postavljajmo otroku preveč zahtev. Preden postavimo pred otroka določeno zahtevo, ki se nam zdi smiselna (npr. pospravljanje čevljev, pospravljanje igrac ...), razmislimo, ali jo otrok lahko izpolni. Nekatera orientacijska vprašanja so nam lahko:

– ali smo pripravili tako okolje, da bo otrok lahko samostojno izvedel našo zahtevo?

– ali smo mu predhodno jasno, preprosto in počasi pokazali potek dejavnosti, za katero želimo, da jo opravi sam?

– ali ima otrok razvite določene sposobnosti, ki mu pomagajo opraviti določeno vajo, npr. ali zna zapeti gumbe?

Kadar gledamo vaše vprašanje z vidika otrokovega razvoja, je pomembno tudi razumevanje otrokovih potreb v določenem obdobju njegovega razvoja. Otroki, ki ravno shodi, imajo veliko željo po prenašanju stvari, saj si tako krepi občutek za ravnotežje. Tako odlaga stvari vsepovsod. V tem obdobju (do dveh let in pol) je zato nesmiselno siliti otroka k pospravljanju, čeprav mu že kažemo, kje imajo stvari svoje mesto. Otroki naj pospravljajo skupaj z nami ali nas opazuje. Po tem obdobju pa otrok prihaja v obdobje spontanega reda, ki ga vzpostavlja, če mu to omogočamo s pripravo primerne okolja, kot sem omenjala že zgoraj. To pa ne pomeni, da mu bomo pokazali ali rekli enkrat za vselej. Nekateri stvari mu je potrebno povedati ali pokazati večkrat, a vselej enako, da mu postanejo rutina. Tedaj pa je na mestu, da tudi mi vztrajamo pri stvareh, ki jih pričakujemo od njega. Seveda se nam bodo kdaj uprli v pričakovanju, da se bodo izognili svoji dolžnosti, kar je normalno. Mogoče se tedaj tudi mi vprašamo (če se to večkrat dogaja): »Smo sami storili vse potrebno? (Morda otroku še nismo nikoli povedali ali pokazali, kaj točno pričakujemo od njega.) Kaj je vzrok pri otroku, da npr. neprestano odklanja pospravljanje svoje garderobe?« Včasih otroci sami povedo svoj upravičeni razlog. Poslušajmo jih in če je zares tehten (tudi v otroških očeh), mu pomagajmo, da skupaj na miren način razrešimo težavo. Tudi tu je priložnost, da se približamo otroku in ga bolje razumemo – čisto ob vsakdanjih stvareh. Otroci bo ob naši pravi reakciji začutili naše razumevanje ne pa popustljivost za vsako ceno.

Otroku je lažje sprejeti neke dejavnosti, vaše zahteve, kadar so sestavni del vašega vsakdana. Verjetno ima vsaka družina neki ritual vstajanja, odhajanja od doma, časa med obrokih in po njih, večerno pripravo na spanje in še druge ponavljajoče se dejavnosti. Otroku je torej v pomoč vedno isti ritem pri teh opravilih in čim manj nepotrebnih sprememb v kratkem času.

Upoštevajte tudi otrokov osebni ritem in njegovo hitrost za dokončanje določenih dejavnosti. Nekateri otroci rabijo za oblačenje več časa kot drugi. Kadar se otrok ne more lotiti določenega dela, ga malo spodbujajte. Lahko štejete, prepevate spodbudne pesmi ..., saj se kdaj zgodi, da začnejo pri obuvanju čevljev opazovati barve na čevlju, dolžino vezalk (dajo jih vse ven). Včasih pomaga, da ga še enkrat spomnimo: »Vesna, ali res želiš na igrišče? Potem se obuj! Vsi drugi so že zunaj in se igrajo.«

Upam, da bo nekaj od zgoraj naštetega tudi vam koristilo pri vzgoji vaših otrok.

s. Metka Capuder

ZAHVALE

ISKRENE ČESTITKE

Zahvaljujte se Gospodu vsi,

večno ljubi nas le On...

Aleluja, aleluja, aleluja!

Iz srca hvala:

– gospe Sever za pomoč pri izpopolnitvi glasbene zbirke v vrtcu

– gospe Majdi za celoletno vodenje gibalne vzgoje

– družini Roblek za nakup lepih knjig

– vsem staršem, ker prinašate ob ponedeljkih rože in ob petkih skrbite za perilo

– družini Kolšek in drugim za pripravo razstave otroških izdelkov

– za pripravo gledališke igre, v kateri so sodelovali: g. Zupanič, g. Klančič, ga. Javornik, ga. Stipar, g. Novak, g. Roblek, ga. Sever, ga. Gyergyek, ga. Bassanese, ga. Fabiani, ga. Gale, ga. Kalan, ga. Jerina in s. Karmen

